

รู้ไว้สักนิดไม่ผิดหวัง หากพลาดพลั้งต้องเป็น

ผู้จัดการมรดก !

โดย ร.ต.อ.ชุมิตร ชูณหวานิชพิทักษ์

ททท.นว.ผบก.กส.

“ บุคคลทั่วไปสามารถทำเรื่องเป็นผู้จัดการมรดกเองได้ไหมครับโดยไม่ต้องจ้างทนาย ” นี่คือ ประโยคง่าย ๆ แต่ได้ใจความครับ มีคนจำนวนมากมีปัญหาแต่ไม่รู้จะปรึกษาใคร เมื่อเจ้ามรดกถึงแก่ ความตายโดยไม่ได้ออกกล่าวก่อน(สัญญาก่อนตาย) นั่นก็คือการ “ทำพินัยกรรมไว้ นั่นเอง” จาก ประสบการณ์อันน้อยนิดของผู้เขียนได้พบกับปัญหานี้อย่างมากมาเนื่องจากมีสำนักงานกฎหมายจึงมี อาจหลีกเลี่ยงหรือหลีกเลี่ยงไม่ได้ อันจะเรียกเงินทองเป็นค่าวิชาชีพก็ใช่ว่าจะเรียกได้ทุกราย เพราะบางคน ยากจนจึงเป็นเสมือนหน้าที่ต้องแนะนำให้คำปรึกษาชี้แนวทาง จากเหตุผลดังกล่าวผู้เขียนจึงใคร่ขอ นำเสนอบทความนี้หากจะเป็นประโยชน์อยู่บ้างไม่มากก็น้อยสำหรับท่านผู้อ่านครับ

กรณีที่ผู้ร้องขอจัดการมรดกไม่สามารถว่าจ้างทนายความมาดำเนินคดีได้อาจขอคำแนะนำใน การยื่นคำร้องขอจัดการมรดก โดยต้องนำบัตรประจำตัวประชาชน บัตรข้าราชการ หรือ พนักงาน รัฐวิสาหกิจ ฯลฯ และสำเนาแสดงพร้อมเอกสารอื่น ๆ ที่ใช้ในการไต่สวน ติดต่อสอบถามรายละเอียด ได้ที่ ส่วนงานบริการประชาชน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ประจำศาลนั้นๆ ครับ

ดังนั้น การร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก ไม่จำเป็นต้องจ้างทนายความครับ ท่านสามารถ ดำเนินการได้ด้วยตนเอง ส่วนรายละเอียดว่าต้องเตรียมเอกสารหลักฐานอะไรไปบ้าง ลองดูครับ

การร้องขอตั้งผู้จัดการมรดก¹

ศาลที่จะยื่นคำร้องขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกคือศาลที่เจ้ามรดกมีภูมิลำเนาในเขตศาลในขณะ ถึงแก่ความตาย (ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา 4 จัตวา)

ผู้ที่มีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้จัดการมรดก

1. ทายาท คือ ทายาทโดยธรรม ผู้มีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกและผู้รับพินัยกรรม
2. ผู้มีส่วนได้เสีย คือ ผู้ที่มีผลประโยชน์เกี่ยวข้องอยู่ในกองมรดก เช่น ผู้ซึ่งอยู่กินฉันท์สามี ภรรยาจนฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดตาย มีทรัพย์สินซึ่งทำมาหาได้ร่วมกันระหว่างอยู่กินฉันท์สามีภรรยา
3. พนักงานอัยการ เช่น ทายาทเป็นผู้เยาว์ไม่มีญาติและผู้ปกครอง (พนักงานอัยการอาจร้อง ขอให้ผู้ปกครองผู้เยาว์ก่อนก็ได้)

¹ <http://www.judiciary.go.th/nstjc/newpmorradok.html>

เอกสารที่ต้องนำมายื่นในการร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก (ต้นฉบับและสำเนาเอกสารอย่างละ ๔ ชุด) ²

1. ทะเบียนบ้านของผู้ตายและทะเบียนบ้านของผู้ร้องขอเป็นผู้จัดการมรดก กรณีผู้ร้องขอ ๑ อยู่คนละบ้านกับผู้ตาย
 2. ใบมรณบัตรของผู้ตาย
 3. ใบมรณบัตรของบิดามารดา กรณีบิดามารดาของผู้ตาย (เจ้ามรดก) ถึงแก่ความตายก่อนแล้ว
 4. ทะเบียนสมรสของสามีหรือภริยาของผู้ตาย
 5. ทะเบียนสมรสพร้อมด้วยทะเบียนหย่าของสามีภริยาของผู้ตาย
 6. ใบสำคัญการเปลี่ยนชื่อตัว ชื่อสกุล ของทายาทและผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย
 7. สูติบัตรของบุตร ของผู้ตาย กรณีบุตรยังไม่บรรลุนิติภาวะหรือไม่สามารถให้ความยินยอมได้
 8. บัตรประจำตัวข้าราชการ บัตรประจำตัวประชาชน ของผู้ร้องขอฯ
 9. พินัยกรรมของผู้ตาย (ถ้ามี)
 11. หนังสือให้ความยินยอมในการร้องขอจัดการมรดกและบัญชีเครือญาติ (ขอรับได้ที่สำนักงานอัยการทั่วประเทศ)
 12. เอกสารเกี่ยวกับทรัพย์สินมรดกของผู้ตาย เช่น โฉนดที่ดินและสัญญา จำนอง ทะเบียนรถจักรยานยนต์ ทะเบียนรถยนต์ อาวุธปืน สมุดบัญชีเงินฝากธนาคาร ใบหุ้น และอื่นๆ เป็นต้น
 13. บัตรประจำตัวประชาชน และทะเบียนบ้านของผู้ให้ความยินยอมทุกคน
- ข้อสังเกต สำหรับบัญชีเครือญาติ กรณีผู้มีสิทธิรับมรดกแทน ควรระบุผู้มีสิทธิรับมรดกแทนที่ในบัญชีเครือญาติด้วย

การไต่สวนคำร้องขอจัดการมรดก ต้องได้ความในสาระสำคัญ คือ

1. ต้องไต่สวนให้ได้ความว่า ผู้ร้องเป็นทายาทกองมรดกหรือเป็นผู้มีส่วนได้เสีย
2. ต้องมีเหตุขัดข้องในการจัดการทรัพย์สินมรดก เช่น ผู้ร้องเคยไปติดต่อที่สำนักงานที่ดินเพื่อขอโอนทรัพย์สินมรดกแบ่งปันทายาท แต่เจ้าพนักงานที่ดินไม่ดำเนินการให้ เคยไปขอเบิกเงินจากธนาคารซึ่งผู้ตายฝากไว้ เพื่อแบ่งปันให้แก่ทายาท แต่เจ้าหน้าที่ธนาคารไม่ยอมดำเนินการให้ ทายาทบางคนยังเป็นผู้เยาว์อยู่

² http://61.19.220.3/opsd/dfdweb/retirement_handbook/94_1.htm

3. ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดกต้องมีคุณสมบัติไม่ต้องห้ามตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1718 คือ ต้องบรรลุนิติภาวะไม่เป็นบุคคลวิกลจริตหรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถหรือคนล้มละลาย

4. ถ้ามีข้อกำหนดตามพินัยกรรมให้ตั้งบุคคลใดเป็นผู้จัดการมรดกไว้ ศาลต้องตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นผู้จัดการมรดก (มาตรา 1713 วรรคท้าย)

ข้อสังเกต ผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นผู้จัดการมรดก ไม่จำเป็นต้องเป็นบุคคลเดียวกับผู้มีอำนาจร้องขอต่อศาลให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้

ตัวอย่างคำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 5782/2548

ผู้มีส่วนได้เสียที่จะร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1713 นั้น ไม่จำเป็นต้องเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายโดยเป็นทายาทโดยตรง หากมีส่วนได้เสียในกองมรดกของผู้ตายก็มีสิทธิร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกได้ ผู้ร้องเป็นบุตรของ ช. ส่วน ช. เป็นบุตรของผู้ตาย ช. จึงเป็นทายาทมีสิทธิได้รับมรดกของผู้ตาย เมื่อผู้ตายถึงแก่ความตายทรัพย์สินมรดกของผู้ตายย่อมตกทอดให้แก่ทายาทของผู้ตายรวมทั้ง ช. เมื่อ ช. ก็ถึงแก่ความตาย สิทธิในทรัพย์สินมรดกของผู้ตายในส่วนที่ตกให้แก่ ช. จึงเป็นมรดกของ ช. ที่ตกให้แก่ผู้ร้องซึ่งเป็นทายาทของ ช. ผู้ร้องจึงมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่เป็นมรดกของผู้ตายด้วยถือได้ว่าผู้ร้องมีส่วนได้เสียที่จะร้องขอให้ตั้งผู้ร้องเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3724/2548

การที่โจทก์อ้างว่าเป็นสามีไม่ชอบด้วยกฎหมายของ ส. เจ้ามรดกและมีกรรมสิทธิ์ร่วมในทรัพย์สินมรดกเพราะทำมาหาได้ร่วมกัน ถือว่าโจทก์เป็นผู้มีส่วนได้เสียมีสิทธิยื่นคำร้องขอให้ศาลสั่งถอนผู้จัดการมรดกได้

เมื่อศาลได้มีคำสั่งตั้งจำเลยให้เป็นผู้จัดการมรดกของ ส. แล้ว การที่โจทก์จะยื่นคำร้องขอให้ศาลมีคำสั่งถอนจำเลยจากการเป็นผู้จัดการมรดกได้นั้น กรณีจึงต้องมีเหตุตามกฎหมาย คือ ผู้จัดการมรดกละเลยไม่ทำการตามหน้าที่หรือเพราะเหตุอย่างอื่นที่สมควร ข้ออ้างที่โจทก์ว่าจำเลยโอนที่ดินและเบิกถอนเงินฝากในธนาคารไปอย่างรีบร้อนและไม่จำเป็น ซึ่งทรัพย์สินดังกล่าวโจทก์และเจ้ามรดกทำมาหาได้ร่วมกัน แม้เป็นจริงดังอ้างก็เป็นการใช้สิทธิของโจทก์เท่านั้น โจทก์ชอบที่จะฟ้องเป็นคดีได้ต่างหากอยู่แล้ว ส่วนการที่อ้างว่าจำเลยไม่ทำบัญชีทรัพย์สินมรดกนั้นทรัพย์สินมรดกต่าง ๆ ก็มีระบุไว้ในพินัยกรรมแล้ว กรณีดังนั้นหาใช่เหตุที่จำเลยในฐานะผู้จัดการมรดกละเลยไม่ทำการตามหน้าที่หรือเหตุอื่นอันสมควรให้ศาลสั่งถอนจำเลยจากการเป็นผู้จัดการมรดกตาม ป.พ.พ. มาตรา 1727 ไม่.

คำพิพากษาฎีกาที่ 3568/2548

ร. ผู้จัดการมรดกผู้ตายจดทะเบียนโอนขายที่ดินพิพาทซึ่งเป็นทรัพย์มรดกให้แก่จำเลยที่ 1 ซึ่งไม่ใช่ทายาทผู้ตายโดยไม่มีค่าตอบแทนและโดยไม่สุจริต แล้วจำเลยที่ 1 จดทะเบียนโอนให้แก่จำเลยที่ 2 โดยเสนาหา โจทก์ซึ่งเป็นทายาทโดยธรรมของผู้ตายมีอำนาจฟ้องเพิกถอนนิติกรรมการโอนดังกล่าวได้ ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1300

คำพิพากษาฎีกาที่ 2733/2548

ผู้ตายไม่มีบุตรและภริยา บิดามารดาของผู้ตายก็ถึงแก่กรรมไปหมดแล้วทรัพย์มรดกของผู้ตายจึงตกได้แก่พี่น้องร่วมบิดามารดาเดียวกันกับผู้ตายซึ่งรวมถึง ล. ด้วย ตาม ป.พ.พ. มาตรา 1629 (3) เมื่อ ล. ถึงแก่กรรมภายหลังโดยยังไม่ได้รับส่วนแบ่งทรัพย์มรดกส่วนที่ ล. จะได้รับก็ตกแก่ ป. ผู้สืบสันดาน แต่ปรากฏว่า ป. ถึงแก่กรรมไปก่อน ล. แล้ว ทรัพย์มรดกส่วนที่ ป. จะได้รับก็ตกแก่ผู้ร้องและ ฉ. ผู้สืบสันดานซึ่งเป็นผู้รับมรดกแทนที่ ป. ตามมาตรา 1639 ผู้ร้องจึงมีส่วนได้เสียในกองมรดกและเมื่อมีเหตุขัดข้องในการจัดการทรัพย์มรดก ผู้ร้องย่อมมีสิทธิร้องขอเป็นผู้จัดการมรดกได้ตามมาตรา 1713 (2)

คำพิพากษาฎีกาที่ 2018/2548

การขอตั้งผู้จัดการมรดกตลอดจนการคัดค้านการขอตั้งผู้จัดการมรดกไม่เป็นคดีที่ทายาทจะรับมรดกความของคู่ความที่ถึงแก่กรรมได้ เพราะการขอเป็นผู้จัดการมรดกตลอดจนการคัดค้านถือได้ว่าเป็นสิทธิเฉพาะตัวของทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียแต่ละคน เมื่อผู้คัดค้านที่ 1 ถึงแก่กรรม น. จึงไม่มีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าเป็นคู่ความแทน การที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ น. เข้ามาเป็นคู่ความแทน และศาลอุทธรณ์ภาค 5 มิได้แก้ไข จึงเป็นการไม่ชอบ คดีไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยฎีกาผู้คัดค้านที่ 1

คำพิพากษาฎีกาที่ 9079/2547

ตามคำร้องของผู้คัดค้านอ้างว่า นาย อ. เป็นสามีโดยชอบด้วยกฎหมายของผู้ตายในขณะที่ผู้ตายถึงแก่ความตาย นาย อ. จึงมีฐานะเป็นทายาทโดยธรรมของผู้ตายและมีสิทธิได้รับทรัพย์มรดกของผู้ตายอยู่ส่วนหนึ่ง ต่อมาเมื่อนาย อ. ถึงแก่ความตาย ทรัพย์มรดกของนาย อ. ซึ่งตามกฎหมายย่อมตกทอดแก่ทายาทโดยธรรม ซึ่งมีผู้คัดค้านซึ่งอ้างว่าเป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนาย อ. รวมอยู่ด้วย ทั้งผู้คัดค้านอ้างว่าผู้ร้องมิใช่ทายาทโดยธรรมผู้มีสิทธิรับมรดกของผู้ตาย เนื่องจากผู้ตายยังมีทายาทลำดับอื่นก่อนผู้ร้องซึ่งยังมีชีวิตอยู่ และผู้ร้องยังประพฤตินั้นไม่เหมาะสม ทำให้น่าที่ในการจัดการทรัพย์มรดกของผู้ตาย สมควรถูกถอดออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายและตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตาย หากเป็นจริงตามข้ออ้างของผู้คัดค้านดังกล่าว ถือได้ว่าผู้คัดค้านเป็นผู้สืบสิทธิของนาย อ. ย่อมเป็นผู้มีส่วนได้เสียในทรัพย์มรดกของผู้ตาย ผู้คัดค้านจึงมีสิทธิยื่นคำร้องขอถอดถอนผู้ร้องออกจากการเป็นผู้จัดการมรดกและขอให้ตั้งผู้คัดค้านเป็นผู้จัดการมรดกของผู้ตายได้

ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ลักษณะ 4 วิธีจัดการและปิ่นทรัพย์มรดก หมวด 1
ผู้จัดการมรดก ได้บัญญัติสาระสำคัญของกฎหมายไว้ ดังนี้

มาตรา 1711 ผู้จัดการมรดกนั้นรวมตลอดทั้งบุคคลที่ตั้งขึ้นโดยพินัยกรรม หรือ โดยคำสั่งศาล

มาตรา 1712 ผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรมอาจตั้งขึ้นได้

(1) โดยผู้ทำพินัยกรรมเอง

(2) โดยบุคคลซึ่งระบุไว้ในพินัยกรรม ให้เป็นผู้ตั้ง

มาตรา 1713 ทายาทหรือผู้มีส่วนได้เสียหรือพนักงานอัยการจะร้อง ต่อศาลขอให้ตั้งผู้จัดการมรดกก็ได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เมื่อเจ้ามรดกตาย ทายาทโดยธรรมหรือผู้รับพินัยกรรมได้สูญหายไป หรืออยู่นอกราชอาณาจักร หรือเป็นผู้เยาว์

(2) เมื่อผู้จัดการมรดกหรือทายาทไม่สามารถ หรือไม่เต็มใจที่จะจัดการ หรือมีเหตุขัดข้องในการจัดการ หรือในการแบ่งปันมรดก

(3) เมื่อข้อกำหนดพินัยกรรมซึ่งตั้งผู้จัดการมรดกไว้ไม่มีผลบังคับได้ด้วยประการใด ๆ การตั้งผู้จัดการมรดกนั้น ถ้ามีข้อกำหนดพินัยกรรม ก็ให้ศาลตั้งตาม ข้อกำหนดพินัยกรรม และถ้าไม่มีข้อกำหนดพินัยกรรม ก็ให้ศาลตั้งเพื่อ ประโยชน์แก่กองมรดกตามพฤติการณ์ และโดยคำนึงถึงเจตนาของ เจ้ามรดกแล้วแต่ศาลจะเห็นสมควร

มาตรา 1714 เมื่อศาลตั้งให้ผู้ใดเป็นผู้จัดการมรดกเพื่อการใดโดย เฉพาะผู้นั้นไม่จำเป็นต้องทำบัญชีทรัพย์มรดก เว้นแต่จะจำเป็นเพื่อการนั้น หรือศาลสั่งให้ทำ

มาตรา 1715 ผู้ทำพินัยกรรมจะตั้งบุคคลคนเดียวหรือหลายคนให้เป็นผู้จัดการมรดกก็ได้ เว้นแต่จะมีข้อกำหนดไว้ในพินัยกรรมเป็นอย่างอื่น ถ้ามีผู้จัดการมรดก หลายคน แต่ผู้จัดการเหล่านั้นบางคนไม่สามารถ หรือไม่เต็มใจที่จะจัดการ และยังมีผู้จัดการมรดกเหลืออยู่แต่คนเดียว ผู้นั้นมีสิทธิที่จะจัดการมรดกได้ โดยลำพัง แต่ถ้ามีผู้จัดการมรดกเหลืออยู่หลายคนให้สันนิษฐานไว้ก่อนว่า ผู้จัดการเหล่านั้นแต่ละคนจะจัดการ โดยลำพังไม่ได้

มาตรา 1716 หน้าที่ผู้จัดการมรดกที่ศาลตั้ง ให้เริ่มนับแต่วันที่ได้ฟัง หรือถือว่าได้ฟังคำสั่งศาลแล้ว

มาตรา 1717 ในเวลาใด ๆ ภายในหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้ามรดกตาย แต่ ต้องเป็นเวลาภายหลังที่เจ้ามรดกตายแล้วสิบห้าวัน ทายาทหรือผู้มีส่วน ได้เสียคนใดคนหนึ่ง จะแจ้งความถามไปยังผู้ที่ถูกตั้งเป็นผู้จัดการมรดก โดยพินัยกรรมว่าจะรับเป็นผู้จัดการมรดกไม่ก็ได้

ถ้าผู้ที่ได้รับแจ้งความมิได้ตอบรับเป็นผู้จัดการมรดกภายในหนึ่งเดือน นับแต่วันรับแจ้งความนั้น ให้ถือว่าผู้นั้นปฏิเสธ แต่การรับเป็นผู้จัดการ มรดกนั้นจะทำภายหลังหนึ่งปีนับแต่วันที่เจ้ามรดกตายไม่ได้ เว้นแต่ศาล จะอนุญาต

มาตรา 1718 บุคคลต่อไปนี้จะเป็นผู้จัดการมรดกไม่ได้

- (1) ผู้ซึ่งยังไม่บรรลุนิติภาวะ
- (2) บุคคลวิกลจริต หรือบุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นผู้เสมือนไร้ความสามารถ
- (3) บุคคลซึ่งศาลสั่งให้เป็นคนล้มละลาย

มาตรา 1719 ผู้จัดการมรดกมีสิทธิและหน้าที่ที่จะทำการอันจำเป็น เพื่อให้การเป็นไปตามคำสั่งแจ้งชัดหรือโดยปริยายแห่งพินัยกรรม และเพื่อจัดการมรดกโดยทั่วไป หรือเพื่อแบ่งปันทรัพย์มรดก

มาตรา 1720 ผู้จัดการมรดกต้องรับผิดชอบต่อทายาทตามที่บัญญัติไว้ใน มาตรา 809 ถึง 812, 819, 823 แห่งประมวลกฎหมายนี้ โดยอนุโลม และเมื่อเกี่ยวกับบุคคลภายนอก ให้ใช้ มาตรา 831 บังคับโดยอนุโลม

มาตรา 1721 ผู้จัดการมรดกไม่มีสิทธิที่จะได้รับบำเหน็จจาก กองมรดกเว้นแต่พินัยกรรม หรือ ทายาทโดยจำนวนข้างมากจะได้ กำหนดให้ไว้

มาตรา 1722 ผู้จัดการมรดกจะทำนิติกรรมใด ๆ ซึ่งตนมีส่วนได้เสีย เป็นปฏิปักษ์ต่อกองมรดกหาได้ไม่ เว้นแต่พินัยกรรมจะได้อนุญาตไว้ หรือได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา 1723 ผู้จัดการมรดกต้องจัดการโดยตนเอง เว้นแต่จะ ทำการโดยตัวแทนได้ตามอำนาจที่ให้ไว้ชัดแจ้ง หรือโดยปริยายใน พินัยกรรม หรือโดยคำสั่งศาล หรือในพฤติการณ์เพื่อประโยชน์แก่ กองมรดก

มาตรา 1724 ทายาทย่อมมีความผูกพันต่อบุคคลภายนอกในกิจการ ทั้งหลายอันผู้จัดการมรดกได้ทำไปภายในขอบอำนาจในฐานะที่เป็นผู้ จัดการมรดก

ถ้าผู้จัดการมรดกเข้าทำนิติกรรมกับบุคคลภายนอก โดยเห็นแก่ ทรัพย์สินอย่างใด ๆ หรือประโยชน์อย่างอื่นใด อันบุคคลภายนอก ได้ให้ หรือได้ให้คำมั่นว่าจะให้เป็นलगส่วนตัว ทายาทหาต้องผูกพัน ไม่ เว้นแต่ทายาทจะได้ยินยอมด้วย

มาตรา 1725 ผู้จัดการมรดกต้องสืบหาโดยสมควรซึ่งตัวผู้มีส่วน ได้เสียและแจ้งไปให้ทราบถึงข้อกำหนดพินัยกรรมที่เกี่ยวกับผู้มีส่วน ได้เสียนั้น ภายในเวลาอันสมควร

มาตรา 1726 ถ้าผู้จัดการมรดกมีหลายคน การทำการตามหน้าที่ ของผู้จัดการมรดกนั้นต้องถือเอาเสียงข้างมาก เว้นแต่จะมีข้อกำหนด พินัยกรรมเป็นอย่างอื่น ถ้าเสียงเท่ากัน เมื่อผู้มีส่วน ได้เสียร้องขอ ก็ให้ ศาลเป็นผู้ชี้ขาด

มาตรา 1727 ผู้มีส่วน ได้เสียคนหนึ่งคนใดจะร้องขอให้ศาลสั่งถอน ผู้จัดการมรดก เพราะเหตุผู้จัดการมรดกละเลยไม่ทำการตามหน้าที่หรือ เพราะเหตุอย่างอื่นที่สมควรก็ได้ แต่ต้องร้องขอเสียก่อนที่การปันมรดก เสร็จสิ้นลง

แม้ถึงว่าจะได้เข้ารับตำแหน่งแล้วก็ดี ผู้จัดการมรดกจะลาออกจาก ตำแหน่งโดยมิเหตุอันสมควรก็ได้ แต่ต้องได้รับอนุญาตจากศาล

มาตรา 1728 ผู้จัดการมรดกต้องลงมือจัดทำบัญชีทรัพย์สินมรดก ภายในสิบห้าวัน

(1) นับแต่เจ้ามรดกตาย ถ้าในขณะนั้นผู้จัดการมรดกได้รู้ถึงการ ตั้งแต่งตามพินัยกรรมที่มอบหมายไว้แก่ตน หรือ

(2) นับแต่วันที่เริ่มหน้าที่ผู้จัดการมรดกตาม มาตรา 1716 ใน กรณีที่ศาลตั้งเป็นผู้จัดการมรดก หรือ

(3) นับแต่วันที่ผู้จัดการมรดกรับเป็นผู้จัดการมรดกในกรณีอื่น

มาตรา 1729 ผู้จัดการมรดกต้องจัดทำบัญชีทรัพย์สินมรดกให้แล้วเสร็จ ภายในหนึ่งเดือนนับแต่เวลาที่ระบุไว้ใน มาตรา 1728 แต่กำหนดเวลานี้ เมื่อผู้จัดการมรดกร้องขอก่อนสิ้นกำหนดเวลาหนึ่งเดือนศาลจะอนุญาต ให้ขยายต่อไปอีกก็ได้

บัญชีนั้นต้องทำต่อหน้าพยานอย่างน้อยสองคน ซึ่งต้องเป็นผู้มีส่วน ได้เสียในกองมรดกนั้นด้วย บุคคลซึ่งจะเป็นพยานในการทำพินัยกรรมไม่ได้ตาม มาตรา 1670 จะเป็นพยานในการทำบัญชีใด ๆ ที่ต้องทำขึ้นตามบทบัญญัติแห่ง ประมวลกฎหมายนี้ไม่ได้

มาตรา 1730 ให้นำ มาตรา 1563, 1564 วรรค 1 และ 2 และ 1565 แห่งประมวลกฎหมายนี้มาใช้บังคับโดยอนุโลม ในระหว่าง ทายาทกับผู้จัดการมรดกโดยพินัยกรรมและในระหว่างศาลกับผู้จัดการมรดกที่ศาลตั้ง

มาตรา 1731 ถ้าผู้จัดการมรดกมิได้จัดทำบัญชีภายในเวลาและ ตามแบบที่กำหนดไว้ หรือถ้าบัญชีนั้นไม่เป็นที่พอใจแก่ศาลเพราะความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง หรือการทุจริต หรือความสามารถ อันเห็นประจักษ์ของผู้จัดการมรดก ศาลจะถอนผู้จัดการมรดกเสียก็ได้

มาตรา 1732 ผู้จัดการมรดกต้องจัดการตามหน้าที่และทำรายงาน แสดงบัญชีการจัดการและแบ่งปันมรดกให้เสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่ วันที่ระบุไว้ใน มาตรา 1728 เว้นแต่ผู้ทำพินัยกรรม ทายาทโดย จำนวนข้างมากหรือศาลจะได้กำหนดเวลาให้ไว้เป็นอย่างอื่น

มาตรา 1733 การให้อนุมัติ การปลดเปลื้องความรับผิดชอบหรือข้อตกลง อื่น ๆ อันเกี่ยวกับรายงาน แสดงบัญชีการจัดการมรดกครั้งที่บัญญัติไว้ ใน มาตรา 1732 นั้น จะสมบูรณ์ต่อเมื่อรายงานแสดงบัญชีนั้นได้ส่ง มอบล่วงหน้าแก่ทายาทพร้อมด้วยเอกสารอันเกี่ยวกับการนั้นไม่น้อย กว่าสิบวันก่อนแล้ว

คดีเกี่ยวกับการจัดการมรดกนั้น มิให้ทายาทฟ้องเกินกว่าห้าปี นับแต่การจัดการมรดกสิ้นสุดลง

.....